

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marta Sawińska
Sędziowie:	SSA Marek Borkiewicz SSA Wiesława Stachowiak (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2015 r. w Poznaniu

sprawy z wniosku **K. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 31 stycznia 2014 r. sygn. akt III U 1255/13

oddala apelację.

SSA Wiesława Stachowiak (spr.)	SSA Marta Sawińska	SSA Marek Borkiewicz
--------------------------------	--------------------	----------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 października 2013 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) i ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 30 sierpnia 2013 r., odmówił K. K. przyznania emerytury.

Organ rentowy uwzględnił staż pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach w ilości 14 lat, 8 miesięcy i 25 dni. Do pracy w szczególnych warunkach zaliczono okres od dnia 16 marca 1971 r. do 27 kwietnia 1973 r. z tytułu zatrudnienia w

(...) K. oraz okres zatrudnienia od 15 lutego 1984 r. do 31 marca 1997 r., pomijając okresy urlopów bezpłatnych, w(...). W ocenie organu rentowego wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganego dla przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

Od powyższej decyzji odwołał się ubezpieczony K. K., wnosząc o uwzględnienie jako okresu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. w okresie od 23 sierpnia 1976 r. do 31 stycznia 1984 r.

Sąd Okręgowy w Koninie wyrokiem z dnia 31 stycznia 2013 r. (sygn. akt III U 1255/13) zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu prawo do emerytury od 29 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

K. K., urodzony (...), pobiera świadczenie przedemerytalne, nie pracuje na podstawie umowy o pracę. W dniu 24 stycznia 2013 r. zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku (...)lat. We wniosku wskazał, że wszelkie dokumenty dotyczące zatrudnienia złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Decyzją z dnia 17 maja 2013 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury w obniżonym wieku, gdyż na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił wykonywania pracy w szczególnych warunkach przez 15 lat.

We wniosku z dnia 30 sierpnia 2013 r. wnioskodawca wystąpiło ZUS o ponowne rozpoznanie wniosku o emeryturę i zaliczenie pracy w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) w P.. Decyzją z dnia 17 września 2013 r. organ rentowy ponownie odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury w obniżonym wieku, bowiem zdaniem organu rentowego, nie udowodnił na dzień 1 stycznia 1999 r. wykonywania pracy w szczególnych warunkach przez co najmniej 15 lat. W dniu 17 października 2013 r. wnioskodawca zwrócił się do ZUS o ponowne rozpoznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach w (...) w P. i w załączeniu przedłożył dokumenty – karty pracy z tego okresu – z archiwum.

Zaskarżoną decyzją z dnia 28 października 2013 r. pozwany organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, bowiem zdaniem ZUS wnioskodawca nie udowodnił na dzień 1 stycznia 1999 r. wykonywania pracy w szczególnych warunkach przez co najmniej 15 lat. Organ rentowy nie uznał za pracę w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. od 23 sierpnia 1976 r. do 31 stycznia 1984 r., gdyż z przedłożonych dokumentów nie wynika, aby pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za zasadne.

Organ rentowy odmówił przyznania odwołującemu emerytury, bowiem nie przedłożył on świadectwa pracy wystawionego przez pracodawcę (...) w K.. Przedsiębiorstwo to zostało zlikwidowane. W procesie ustalania, czy wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach, czy była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a także w jakim okresie czasu ta praca była wykonywana, Sąd był zobligowany do posłużenia się wszelkimi środkami dowodowymi - zgodnie z regułami procedury cywilnej.

Na podstawie dokumentów zebranych w aktach emerytalnych ZUS, zeznań wnioskodawcy, Sąd Okręgowy ustalił, że K. K. w okresie od 23 sierpnia 1976r. do 31 stycznia 1984r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w P., na stanowisku elektryka instalacji i urządzeń elektroenergetycznych. Na tym stanowisku wnioskodawca zakładał linie niskiego i średniego napięcia w miastach i wioskach. Taką pracę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na tym stanowisku.

Prace, które wykonywał wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) są wymienione w wykazie A dziale II stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawca wykazał niezbędne warunki do przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego

pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8 poz. 43). Uwzględnienie spornego okresu zatrudnienia oznacza spełnienie warunku udowodnienia na dzień 1 stycznia 1999 r. wykonywania pracy w szczególnych warunkach, przy uwzględnieniu okresów pracy w szczególnych warunkach zaliczonych już wcześniej.

W związku z tym na podstawie powołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury w obniżonym wieku od daty złożenia wniosku.

Powyższy wyrok apelacją zaskarżył organ rentowy, zarzucając sprzeczność wyroku z treścią zebranego materiału dowodowego.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, a także zasądzenie na rzecz organu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Nie jest prawidłowe stanowisko organu rentowego, zgodnie z którym ustalenia faktyczne dokonane zostały przez Sąd I instancji wyłącznie na podstawie zeznań odwołującego. Sąd Okręgowy wskazał, że podstawą tych ustaleń były dokumenty zgromadzone w aktach emerytalnych ZUS dotyczących zaskarżonej decyzji, a także zeznania odwołującego, spójne z pozostałym materiałem dowodowym.

Odwołujący w sprawie dotyczącej zasiłku przedemerytalnego przedłożył świadectwo pracy, z którego wynikało jego zatrudnienie na stanowisku elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych w okresie od 23 sierpnia 1976 r. do 31 stycznia 1984 r. w przedsiębiorstwie (...). Kopię tego dokumentu ubezpieczony dołączył do wniosku o emeryturę z dnia 30 sierpnia 2013 r. Dokumentami, które potwierdzały jego zatrudnienie na tym stanowisku było także załączone do tego wniosku świadectwo wykonywania pracy zaliczonej do pierwszej kategorii zatrudnienia oraz angaże, obejmujące cały okres pracy w przedsiębiorstwie (...). Organ rentowy w toku postępowania nie kwestionował prawdziwości tych dokumentów, ani nie twierdził, że wykonywanie pracy na stanowisku elektromontera instalacji i urządzeń elektrycznych nie jest pracą w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i w myśl przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ze stanowiska zawartego w odpowiedzi na odwołanie wynika, że organ rentowy miał świadomość istnienia dokumentów potwierdzających takie zatrudnienie odwołującego. Twierdził jednak, że nie potwierdzają one wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze czasu.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie sposób podzielić stanowiska apelującego o braku podstaw do zaliczenia jako okresu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia odwołującego w przedsiębiorstwie (...). Z wymienionych wyżej dokumentów nie wynika, aby praca wykonywana była przez odwołującego w niepełnym wymiarze zatrudnienia albo aby w toku zatrudnienia doszło do zmiany stanowiska pracy. Aby uznać zastrzeżenia organu rentowego za uzasadnione, wzmianka o ograniczonym wymiarze zatrudnienia albo o chociażby czasowej zmianie stanowiska pracy winna wynikać z któregokolwiek z przedłożonych przez odwołującego dokumentów. Należy podkreślić, że typową sytuacją jest wykonywanie przez pracownika pracy w pełnym wymiarze czasu na tym samym stanowisku przez cały okres zatrudnienia. W sytuacji, gdy organ rentowy twierdził, że w przypadku odwołującego doszło do odstępstwa od tej reguły, winien swoje stanowisko uzasadnić. Na marginesie należy zaznaczyć, że ze względu na brak adnotacji w dokumentach o wymiarze czasu pracy wykonywanej przez odwołującego nie sposób konstruować niekorzystnego dla ubezpieczonego domniemania faktycznego, o którym stanowi art. 231 k.p.c.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy prawidłowo uznał za wiarygodne zeznania odwołującego złożone w sprawie. Organ rentowy, kwestionując wiarygodność i moc dowodową tych zeznań nie przedstawił żadnych argumentów, które

wskazywałyby, że Sąd I instancji, dokonując ich oceny uchybił zasadzie swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c. Wobec nieskuteczności zarzutu błędnych ustaleń faktycznych Sąd Apelacyjny zaakceptował ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i uczynił je podstawą również swojego rozstrzygnięcia.

Błędne jest także stanowisko apelującego, że zeznania odwołującego nie mogą stanowić wystarczającego dowodu w postępowaniu sądowym w przedmiocie odwołania od decyzji organu rentowego odmawiającej prawa do emerytury. Zarzut ten nie może odnieść skutku w niniejszym postępowaniu, bowiem, jak wskazano, podstawą ustaleń faktycznych co do zatrudnienia odwołującego w przedsiębiorstwie (...) były obok tych zeznań także dowody z dokumentów. Niezależnie od tego należy podkreślić, że w postępowaniu sądowym nie występują ograniczenia dowodowe przewidziane w postępowaniu przed organem rentowym, w związku z czym każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane i celowe (wyrok SN z dnia 8 kwietnia 1999 r. II UK 619/98, OSNP 2000/11/439). Nie ma zatem przeszkód do dokonania ustaleń faktycznych na podstawie zeznań strony odwołującej. W okolicznościach niniejszej sprawy przeprowadzenie tego dowodu było celowe i konieczne, bowiem odwołujący, ze względu na likwidację zakładu pracy, nie legitymował się dowodem w postaci świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Przepisy o postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zapewniają w takich sytuacjach ochronę wzmożoną ochronę ubezpieczonego, jako strony faktycznie słabszej. Sąd Okręgowy prawidłowo skorzystał więc w postępowaniu z normy przewidzianej w art. 473 k.p.c., wyłączającej ograniczenia w postępowaniu dowodowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

SSA Wiesława Stachowiak (spr.)	SSA Marta Sawińska	SSA Marek Borkiewicz
--------------------------------	--------------------	----------------------